
Oddělené vyvolávání.

Napsal *Ě. Anderle.*

Nebýti letošního roku pronikavého úspěchu bratří Lumièrů, rozřešivších dávno želaný a hledaný problém barevné fotografie, jistě nebyl by zůstal nepovšimnut znamenitý vynález p. Pavla z Joanovichů, zasloužilého m. př. budapeštského Photoklubu o «odděleném vyvolávání», které činí veškeré nároky na vývojku budoucnosti. Hlavní princip této vývojky spočívá v tom, že hlavní komponenti, t. j. redukující substance a alkali nejsou spojeny v jedno, nýbrž jsou odděleny ve dvou roztocích.

fototechniky.cz

Jaké požadavky klademe v universální výbornou vývojku?
1. Přesné, rychlé a jednoduché pracování; 2. měkkost, harmoničnost a bohatství v detailech; 3. silně podexponované obrazy propracovati, přeexponované pak vyrovnati; 4. láce. Tyto podmínky jsou vývojce dány. Roztoky připraví se následovně:

I. 1000 cm³ vody + 5 g metol + 100 g sulfitu + 5 g hydrochinonu
II. 1000 „ „ „ 100 g potaše.

Práce vytváří se tu jednoduše. Exponovaná deska vloží se na 30 vteřin do I. roztoku za stálého pohybu (zapudit případné vzduchové bublinky), načež se vyjme a vloží opět na 30 vteřin do II. roztoku. Po té se opláchne a vloží do ustalovací lázně. Z této věty vidíme veškeré výhody nahoře uvedené. Tím, že vložíme desku na 30 vteřin do redukujícího roztoku, má gelatina dosti času přijmouti nutné množství potřebné ve spojení s roztokem II. ku vyvolávání latentního obrazu, t. j. ku redukování bromidu stříbrnatého v poměru ku expozici.

Jsou-li osvětlené částky bromostříbrnaté redukovány a minimální množství redukčních substancí spotřebováno, je samozřejmo, že vyvolávání přestává. Neosvětlené partie zůstávají tímto minimálním množstvím reducentů netknuty, negativ nemůže závojovati, tvrdost je řídká, kteréžto vady bývají výsledkem dlouhého moření ve vývojce. Rovněž vysvítá z výše uvedeného, že detaily nemohou býti potlačeny, čímž vznikají harmoničtější a měkčí negativy. Ku hromadnému vyvolávání hodí se tato vývojka výborně. Založím jednoduše do košíku příslušný počet desek, ponořím do dostatečně veliké nádoby s I. roztokem, několikráte pohybují deskami, po 30 vteřin opakují tento pochod v II. roztoku, tím jsou všechny desky ať moment nebo čas, ať pod- nebo přeexponované úplně vyvolané. Toť rychlost a jednoduchost metody.

Jak vidno, je pracování při tak mnohých výhodách čistě mechanické, kontrolování postupu není třeba, ano je bezúčelné, neboť co osvětleno se též zredukuje. Jest třeba si jen zapamatovati: Pohybovat deskou po 30 vteřinách v I. a II. pak opláchnout a fixovat a pozor dát na misky, by se nepopletly. Tato okolnost je nedoceníitelná, zvláště pro začátečníky, neboť nabudou tu zkušenosti a umění jen korunovány dobrými výsledky a ony časté nezdary a tím vzniknuvší nechuf ku vyvolávání u všech začátků odstraněny budou a tím mnohý nový adept krásnému tvoření světelných obrazů zachován bude. 12 tuctů negativů za 1/2 hod. vyvoláno, toť úspěch ohromný. A laciné vyvolávání toto je nepopíratelně.

I. roztok neutrpí nikdy na kvalitě, jen na kvantitě, může býti stále upotřeben. II. roztok utrpí velice brzy na kvalitě, při hromadném vyvolávání již po 5. až 6. tuctu se musí obnovit, při menším množství v misce již po 5.—6. desce. Však voda a potaš je laciná.

Poněvadž je práce s touto vývojkou čistě mechanickou, hodí se výborně pro vyvolávání desek ortochromatických a velice citlivých, neboť k celému procesu není třeba vůbec žádného světla a kontrolování a tím nebezpečného závojování. I k vyvolávání filmů se tato metoda výborně hodí.

Nejen pro proces negativní i pro proces pozitivní se vyvolávání oddělené hodí, docilují se při krátké expozici diapozitivy neočekávané krásy a bohatství detailů. Jest třeba jen krátce exponovati.

Desky Edwardky nebo Langerovky 50 cm vzdálené od 16 svíčkové žárovky 4—5 vteřin. Kontaktní kopie jen zlomek vteřin, chlorostříbrnaté papíry skytají lepší tony. Jest radno při negativech a diapozitivech po II. roztoku vložit tyto do lázně čistící za příčinou neutralisace alkalií (vody 100 + 3 ledové kyseliny octové) při papírech jest to nutno.

Jsou-li desky přexponovány, objeví se obraz částečně v I. roztoku, tím jsme upozorněni, bychom roztok II. přizpůsobili této přexpozici, totiž rozředili (až 1⁰/₀) s trochu bromkali. Při vyslovené přexpozici i při interieurech, chceme-li docílit měkkých, propracovaných negativů, užijeme místo potaše acetonu. Docílíme tím negativů jemných, ve světlech ne příliš krytých, ve stínech pak plno detailů. Toť přece úspěch! Ježto však aceton méně energicky působí, je nutno déle exponovati.

Roztok II. užijeme pak v násl. složení: 1000 vody + 8 acetonu + 1—2 kapky 20⁰/₀ (Aetznatronlösung); tento roztok hodí se výborně pro diapozitivy, ježto resultují krásné černé tony při úplné průhlednosti. Pro diapozitivy doporučuje vynálezce zvláštní složení roztoků:

vody 320	voda 400	} pro černé tony
metol 1.5	potaš 40	
natriumsulfit 32.0	voda 400	} pro hnědé tony
hydrochinon 1.5	aceton 30	

exponuje se o 1/3 kratčejí.